

Preek Genesis 3: 1-15

Broeders, zusters,

Wat is dat toch met ons mensen? Wat is dat toch met onze wereld?

Hoe kan het dat het complete wereldtoneel een constante afwisseling vertoont van gruwelijkheden en schoonheid. Kijk naar de natuur, in een documentaire van Planet Earth zie je prachtig weergegeven hoe mooi, hoe wonderlijk mooi alles is gemaakt. Je komt onder de indruk van de creativiteit van de Ontwerper van al dit moois. Maar diezelfde schitterende natuur kan ook een afschuwelijke vijand worden als het gaat stormen. Als orkanen complete steden verwoesten, als aardbevingen een chaos aanrichten, paniek veroorzaken en mensenlevens opeisen.

Maar kijk ook naar het gedrag tussen mensen onderling. Ik kan maar niet wennen – en ik wil dat eigenlijk ook niet – aan die beelden uit o.a. Syrië. Mensen geëxecuteerd, mensen die vluchten, handelaren die ze uitbuiten en aan de andere kant van het water mensen die zich inspannen om vluchtelingen uit het water te redden. Maar ook daar mensen die de vluchtelingen het licht niet in de ogen gunnen.

Maar nog dichter bij.....hoe kan het dat ik in de krant lees over een vrouw die dapper met gevaar voor eigen leven een beknelde chauffeur van een gekantelde vrachtauto die elk moment kan ontploffen helpt en dat je aan de andere kant leest van een jongen die op een station een onschuldig meisje zonder reden van de trap afschopt.

Wat is dat met ons?

En nog dichter bij....hoe kan het dat ikzelf gevoelens van geluk geregeld afwissel met gevoelens van onvrede? Ik heb alles, maar ervaar af en toe ook een onbehagelijke onrust in m'n leven, en om me heen zie ik zoveel mensen op zoek. Op zoek naar harmonie, balans, shalom. Hoe komt het toch dat onze wereld een wereld van disharmonie is? Schoonheid en wanorde wisselen elkaar constant af. In het groot van de wereld, in het klein van mijn eigen kleine leventje.

En God.....waar is Hij in dit hele verhaal? Is Hij de schuldige? Is Hij de oorzaak? Sommigen zeggen dat. Ze willen niet in God geloven, maar Hem wel de schuld geven.

Vanmorgen wil ik met u terug naar waar het allemaal begon. De bijbel vertelt ons hoe harmonie in disharmonie veranderde maar ook dat er hoop is. Het zal niet voor altijd zijn. laten we maar eens gaan kijken.

Nu is er de laatste tijd best weer veel discussie in de christelijke pers over het ontstaan van de dingen. Vanuit wetenschappelijk onderzoek komen ontdekkingen op ons af die lijken te wijzen op een erg oude aarde en ook op een mogelijke ontwikkeling van de ene naar een andere diersoort. Ook onder christenen wordt er verschillend gedacht over deze onderwerpen. Is Genesis 1 een letterlijk verslag of een loflied op de Schepper. Ik houd me meestal maar aan de woorden van God die Hij tegen Job (38:4) sprak: *Waar was jij, waar was jij toen ik de aarde grondvestte? Vertel het me dan als je zoveel weet.....* We weten zo weinig.

Wat mij betreft zijn er een aantal zaken onopgeefbaar omdat anders de hele Bijbelse boodschap op losse schroeven komt te staan. Het eerste uitgangspunt is dat God Schepper is. Niet alleen Genesis 1 presenteert God als Schepper, maar de hele Bijbel. Ja, God noemt Zichzelf Schepper in de Tien geboden! Hij heeft de aarde bedacht, ontworpen en Hij onderhoudt de schepping en volvoert Zijn plannen met de aarde.

Het tweede is dat de schepping in het begin goed was. Wie beweert dat het kwaad er altijd is geweest gaat voorbij aan het feit dat God alles zeer goed schiep. Als het kwaad er altijd is geweest zou de mens slechts slachtoffer zijn van het kwaad en niet meer verantwoordelijk.

Ook moeten we de bijzondere plaats van de mens in de schepping noemen. De mens is anders dan al het andere geschapene. Hij is geschapen naar Gods beeld. Hij is Gods vertegenwoordiger, Gods onderkoning. Hij mag heersen namens de Heer. En dat betekent uiteraard dat hij respect moet hebben voor al het geschapene. Maar we moeten niet gaan doen alsof een schaap of koe doden hetzelfde is als een mens doden. Dan zijn we het zicht op de verhoudingen in de schepping kwijt. De mens is geschapen naar Gods beeld, een dier naar z'n aard. Een mens staat boven een dier.

We hebben vandaag Genesis 3 gelezen. Het gedeelte dat ons verhaalt hoe het kwaad in de wereld kwam. Maar het verhaal vertelt ons ook heel veel niet. Ineens is daar die slang. Een slang die nog praat ook. De slang wordt hier nog niet de duivel genoemd trouwens. Dat is uit Genesis 3 niet direct af te leiden, maar wel uit de rest van de Bijbel. Openbaring 20:2 spreekt over 'de draak, de slang van weleer, die ook duivel of Satan wordt genoemd'. Volgens Ezechiël 28: 11-19 is de duivel een

gevallen engel. Voordat de mens in zonde viel heeft er dus in de hemel een zondeval plaatsgevonden. Wanneer deze val plaatsvond wordt niet vermeld. We mogen aannemen dat het na de scheppingsweek heeft plaatsgevonden omdat toen nog alles goed was. Sommige uitleggers menen dat de woeste en ledige aarde uit Genesis 1:2 veroorzaakt is door deze val van de duivel en zijn trawanten, maar dat is een zogenaamd 'argument uit de stilte'. De bijbel zegt er niets over en zoveel in een tekst leggen is daarom niet zonder risico.

Genesis 3 vertelt ons dat de slang er is. En door het toedoen van deze slang verliest de mens alles. De slang ontpopt zich als een meesterleugenaar. Hij laat meteen al zien dat halve waarheden ook leugens zijn. *'Is het waar dat God gezegd heeft dat jullie van geen enkele boom in de tuin mogen eten?'* Hij doet voorkomen of God je het genot van heel veel goeds wil onthouden. Er zijn trouwens nog altijd mensen die denken dat bij God de mooie dingen niet mogen en de nare dingen moeten. Eva begreep hier nog dat er iets niet klopte. Er mag juist van alle bomen gegeten worden behalve die ene boom, die boom in het midden. Als we dat doen sterven wij. De grote leugenaar beweert vervolgens dat de mens niet zal sterven, maar als God zal zijn (NBV: goden, SV, NBG, HSV: God). Adam en Eva trappen erin. Als God zijn. Het is juist de mens die daar het dichtst bijkomt. Moet je nagaan. Zij zijn het hoogste schepsel. Gemaakt naar Gods beeld, bijna goddelijk zegt Psalm 8:6, en toch luisteren ze hier naar de slang, een lager schepsel en hechten waarde aan zijn woorden. Adam en Eva's ongehoorzaamheid is maar niet 'van een appeltje eten', het is rebellie. God had hen zoveel gegeven. Ze mochten bij wijze van spreken alles. En door niet van die ene boom te eten zouden ze laten zien dat ze Gods heerschappij erkenden. Door te eten schopten ze de door God geschapen harmonie ondersteboven. De mens verliest alles.....de liefdesband met de Schepper verbroken, een permanente leegte in eigen hart, een gevoel van onvrede, besef van het verloren paradijs, een verstoorde relatie met z'n medemens waardoor het huwelijk een soort strijd om de voorrang is geworden, een verstoorde relatie met de schepping, zodat er naast schoonheid ook de dreiging van natuurgeweld is gekomen.

En daarmee sleurt de mens het hele rijk waarover hij mocht regeren in de ellende. En natuurlijk er zijn nog steeds sporen te vinden van dat mooie, God liet ons niet vallen,

maar naast het mooie zien we constant de sporen van de disharmonie die het deel is geworden van de schepping.

Genesis 3 vertelt ons niets over Gods verdriet hierover. Misschien vullen we het wel te menselijk in. Maar de schepping is Gods levenswerk, Zijn kunstwerk, in alle eeuwigheid Zijn droom die Hij verwezenlijkt had, Zijn manier om Zich te presenteren, absolute schoonheid, absolute creativiteit, absolute harmonie, absolute liefde, want daar is God de uitvinder van, Hij heeft radicaal lief. Het hele universum juichte voordat de zondeval er was van Gods prachtige schoonheid! En dat wordt op deze zwarte dag in de geschiedenis allemaal aan stukken gegooid. Het zal onze Hemelse Vader onbeschrijflijk veel pijn gedaan hebben!

Maar God is God en geen mens! Hij laat niet los wat Hij begon. Hij zoekt Zijn mensen weer op.

“Adam....waar ben je, Adam.....ik wil je niet kwijt.....Adam kom tevoorschijn”.

Het is de roep van een Vader die z'n kind kwijt is, maar het niet kwijt wil. Jezus zal z'n Vader later omschrijven als een herder, die alles op alles zet om z'n verloren schaap weer terug te vinden. Als een vader die zelfs de zoon die z'n hele bezit heeft verkwanseld met drank en prostituees weer in z'n armen sluit. Dat zelfde Vaderhart schuilt achter die roep: Adam waar zit je, ik wil je niet kwijt?

De mens moet tevoorschijn komen.

We zien meteen al de gevolgen van de zondeval. In plaats van ruitelijk te erkennen dat hij fout zit, is vanaf vandaag het afschuifstelsel uitgevonden.

“De vrouw die u mij gegeven hebt.....”

“De slang heeft mij verleid.....”

En hoe vaak horen we dat niet terug. Bij kleine kinderen die elkaar de schuld geven en volwassen wereldleiders die voor hun misdaden op anderen wijzen of op de omstandigheden, maar nooit op zichzelf.

De gevolgen van de val liegen er niet om. De mooie dingen van de oude schepping worden moeilijke dingen. De vreugde van voortplanting en kinderen krijgen zal niet langer zonder pijn zijn. Het prachtige van jezelf lichamelijk overgeven aan je levensgezel verandert in een hebberige, grijpgrage drang naar bevrediging. De verhoudingen in de man-vrouw relatie staan op scherp. De vrouw begeert de positie van haar man en de man misbruikt zijn fysieke kracht om negatief te heersen, in

plaats van dienend te leiden.

En in plaats van te genieten van het ontwikkelen van die prachtige aarde is ook de aarde een vijand geworden vol doorns en distels, die dan weer wel en dan weer niet voldoende opbrengst oplevert om van te eten. Het zal niet zonder ploeteren en zweten meer kunnen.

Maar daar blijft het niet bij.

God confronteert niet alleen met de gevolgen van de misstap. God belooft ook! In de eerste plaats belooft Hij vijandschap. Dat klinkt wat gek, maar het feit dat de mens en satan vijanden zijn maakt deel uit van Gods belofte. God had ook kunnen zeggen: 'als je dan zo graag de slang gehoorzaamt, dan blijf je daar maar.....' Nee, dat doet God niet. De slang is Gods vijand en ook nog steeds de vijand van de mens. God blijft aan onze kant staan! En zeker, de slang zal de mens nog heel vaak kwaad doen, maar de mens zal de slang ook vertrappen.

Sommige uitleggers zien in deze woorden over de vijandschap tussen de slang en de mens niet meer dan de verhouding tussen slangen en de mensheid in het algemeen. Slangen zullen mensen bijten, mensen zullen slangen vermorzelen.

Maar naar mijn mening – en veel bijbeluitleggers met mij – klinkt in de woorden van God in vs. 15 al het Evangelie door. Vandaar dat deze tekst wel het proto-Evangelie wordt genoemd. Het eerste Evangelie. Het zaad van de vrouw zal de slang de kop vermorzelen. Hier, meteen na de val van Adam en Eva belooft God een overwinnaar over satan. Een nakomeling van de vrouw zal hem verslaan. Bijzonder dat de tekst over zaad van de vrouw spreekt. Zou hier al iets doorklinken van de maagdelijke geboorte: Jezus, geboren uit een vrouw, zonder mannelijke tussenkomst? De slang gaat het onderspit delven. De nakomeling van de mens zal hem verslaan.

Wie de bijbel een beetje kent, weet dat het Oude Testament vol staat met aanwijzingen wie deze nakomeling zal zijn. Deze tekst is maar de eerste schakel, maar de beloften aan Abraham, Izaäk en Jakob dat in hun nageslacht de hele aardbodem gezegend zal worden geven al meer duidelijkheid. En als Jakob zijn zoon Juda zegent dan horen we daar al in door dat de koningsscepter in de handen van Juda's nakomeling zal zijn. David hoorde van God dat zijn nakomeling voor eeuwig op de troon zal zitten, Micha mocht voorspellen dat Bethlehem de geboorteplaats zal worden, en Jesaja voorspelde in Jesaja 53 het verzoenend sterven van de Messias. Een aaneenrijging van schakels die met elkaar duidelijker en duidelijker maken om

wie het gaat. Vandaar ook dat het NT begint met het geslachtsregister van Jezus Christus, zoon van David, zoon van Abraham, zoon van Izaäk, zoon van Jakob.

Hier is Hij! Dit is Hem!

Nog niet zo lang geleden hebben we als christelijke kerken gevierd dat Jezus op Goede Vrijdag al onze zonden meenam op het kruis. Zijn bloed vloeide tot een volkomen verzoening van al onze zonden, zeggen we nog altijd bij iedere avondmaalsviering. De aanklacht van Genesis 3 werd verscheurd op Golgotha! Volgens Hebreëen 2:14 heeft Jezus door Zijn kruisdood de duivel onttroond. Jezus droeg onze straf, Hij onttroonde de duivel en versloeg de dood. Op de derde dag stond er een engel bij een open graf.

Zoals eens na de zondeval een engel de wacht hield bij de boom van het leven zo staat er nu weer een engel. De weg naar het leven die in Genesis 3 werd afgesloten, en dat moest om te voorkomen dat we voor eeuwig in onze zondige toestand zouden blijven, die weg is op de Paasmorgen weer geopend.

Bij de weggerolde steen houdt God open huis: kom maar kijken, Jezus is opgestaan. Hij als eerste, jullie straks. Net zo zeker als de eersteling is opgestaan, zullen jullie dat ook meemaken. Straks als de bazuin klinkt. In 'a moment of a second', in een oogwenk, zullen we er allemaal weer zijn.

Vraagje: zou de God die zo snel alle doden kan laten opstaan, voor de schepping van hemel en aarde echt miljoenen jaren nodig gehad hebben?

In Genesis 3 klonk al het proto-Evangelie. Inmiddels zijn we al een heel eind op weg. We mogen zien dat God het er niet bij heeft laten zitten. En dat Hij afmaakt wat Hij heeft beloofd.

En ja.....deze wereld is nog niet wat 'ie zijn moet. En wij mensen ook niet. Er is nog steeds disharmonie in de schepping en in het intermenselijk verkeer.

Maar er is al wel heel veel veranderd. De contouren worden meer en meer zichtbaar. Want er stond een kribbe in Bethlehem, er stond een kruis op Golgotha, er rolde een steen aan de kant in de tuin van Jozef van Arimathea, er voer een Man zegenend ten hemel die zei: 'Ik ben met je alle dagen tot aan de voleinding van de wereld'.

Maar Hij zei er ook wat bij. 'Gaat heen.....' Met andere woorden, ga het vertellen, want diezelfde God die zo hartstochtelijk in het paradijs naar zijn verloren zoon en

dochter zocht, zoekt nog altijd. En wij mogen met Hem meedoen. We mogen het vertellen:

Het komt goed mensen. Er ging veel mis in Genesis 3. Maar alle gevolgen van die val zullen verdwijnen. Geen dood, geen tranen, geen disharmonie tussen mensen en geen permanente leegte in je hart. Het kruis en het lege graf zijn het bewijs.

Deze grote Verlosser komt terug. Niet als kwetsbaar Lam, maar als Koning. En Hij zal rechter zijn, een Rechtzetter die komt afmaken waar het Zijn Vader om te doen is. Recht zetten wat in Genesis 3 werd krom gebogen. Alle dingen worden nieuw.....want God kan het niet over Zijn Vaderhart krijgen om los te laten wat Hij ooit is begonnen te doen. Goddank.....wat een genade, het komt goed.

AMEN